

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန
ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန

ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် စည်းမျဉ်းများ

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်ဝန်ကြီးဌာန

ဝန်ကြီးရုံး

အမိန့်ကြော်ငြာစာ

အမှတ် ၂၀၄ / ၂၀၁၂

နေပြည်တော်၊ ၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၈ ရက်

(၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ ရက်)

“စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဤစည်းမျဉ်းများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

အခန်း ၁

အမည်၊ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ (က) ဤစည်းမျဉ်းများကို ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- (ခ) ဤစည်းမျဉ်းများသည် ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှစ၍ အကျိုးသက်ရောက်စေရမည်။

“နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ကြေညာချက်အမှတ် ၁/၂၀၁၆ အရ အမည်ပြောင်းလဲသည်။

၂။ ဤစည်းမျဉ်းများတွင်ပါရှိသော စကားရပ်များသည် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဥပဒေတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက် စေရမည်။ ထို့ပြင် အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက် စေရမည်-

- (က) ဥပဒေ ဆိုသည်မှာ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဥပဒေကို ဆိုသည်။
- (ခ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဆိုသည်မှာ ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ကိုဆိုသည်။
- (ဂ) တစ်ပိုင်းတစ်စပြုလုပ်ပြီးသောကုန်စည် ဆိုသည်မှာ အခွန်ကျသင့်သည့် ကုန်စည်တွင် အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် သာ ပါဝင်အသုံးပြုရန် အခြားကုန်စည်ထုတ်လုပ်သူက ထုတ်လုပ် ရောင်းချသည့် ကုန်စည်ကိုဆိုသည်။

အခန်း ၂

မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းစတင်လုပ်ကိုင်ကြောင်းအကြောင်းကြားခြင်း

*၃။ နှစ်တစ်နှစ်အတွင်း အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေရှိမည့် ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ဆောင်ရွက်သူသည်-

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကို ပြင်ဆင်သည်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၅ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

- (က) မိမိလုပ်ငန်းမစတင်မီ တစ်လကြိုတင်၍ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ သတ်မှတ်သည့်ပုံစံဖြင့် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားရမည်။
- (ခ) မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်တွင် သတ်မှတ်သောကာလ ကုန်ဆုံးပြီးနောက် မိမိဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းဆက်လက်လုပ်ကိုင်လိုပါကမှတ်ပုံတင်လက်မှတ် သက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ တစ်လကြိုတင်၍ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ သတ်မှတ်သည့်ပုံစံဖြင့် လျှောက်ထားရမည်။
- (ဂ) ပြည်ပနေနိုင်ငံခြားသားဖြစ်ပါက စည်းမျဉ်း ၄၇ အရ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် မှတ်ယူခြင်းခံရသူက လုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ရန်အလို့ငှာ ဤစည်းမျဉ်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားသူက လိုအပ်သည့်အချက်အလက်များကို လျှောက်လွှာ ပုံစံတွင် ပြည့်စုံစွာဖော်ပြပြီး နည်းလမ်းတကျ တင်သွင်းခြင်း ဖြစ်ကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိလျှင် မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင်ရေးသွင်း၍ အဆိုပါ *ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ်

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၆ အရ အစားထိုးပြင်ဆင်သည်။

ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူအား မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကိုသတ်မှတ် ပုံစံဖြင့်ထုတ်ပေးရမည်။ ထို့ပြင်တစ်နေရာထက်ပို၍လုပ်ငန်းများ တည်ရှိသော လုပ်ငန်းရှင်၏လျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းနေရာများအတွက်လိုအပ်မည့်မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် မိတ္တူများကို လည်းထုတ်ပေးရမည်။

၅။ ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည် စည်းမျဉ်း ၄ အရ ထုတ်ပေးသော မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကို ပင်မလုပ်ငန်းဥပစာတွင် လည်းကောင်း၊ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် မိတ္တူကို သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းခွဲ ဥပစာ အသီးသီးတွင်လည်းကောင်း အများမြင်သာအောင် ချိတ်ဆွဲထားရမည်။

၆။ နှစ်တစ်နှစ်အတွင်း **အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေရှိမည့် ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည် မိမိ၏လုပ်ငန်း စတင်လုပ်ကိုင်သည့်နေ့မှ ၁၀ ရက်အတွင်း လုပ်ငန်းစတင်လုပ်ကိုင်ကြောင်းအကြောင်းကြားစာကို သတ်မှတ်သည့် ပုံစံဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ ပေးပို့ရမည်။

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၆ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။
** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၆ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

၇။ နှစ်တစ်နှစ်အတွင်း ‘အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေရှိမည့် ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည် စည်းမျဉ်း ၃ အရ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်လွှာကို တင်သွင်းခြင်း မရှိသေးသည်ကိုလည်းကောင်း၊ စည်းမျဉ်း ၆ အရ လုပ်ငန်းစတင် လုပ်ကိုင်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာပေးပို့ခြင်းမရှိသေးသည်ကို လည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက တွေ့ရှိလျှင် သက်ဆိုင်သူအား ယင်းတို့ကိုပေးပို့ရန် အကြောင်းကြားနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် လိုအပ်လျှင် ထိုသူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို တောင်းခံနိုင်သည့်အပြင် ဤကိစ္စအတွက် မည်သူ့ကိုမဆို ခေါ်ယူစစ်ဆေးနိုင်သည်။

၈။ မှတ်ပုံတင်ပြီးသည့် “ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှု ဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည် အောက်ပါ ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက်ပါက ယင်းသို့ပေါ်ပေါက်သည့် နေ့ရက်မှ ၁၅ရက်အတွင်း မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်နှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ စာဖြင့်အကြောင်းကြားရမည်-

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၆ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။
 ** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၆ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

- (က) လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်မှု လွှဲပြောင်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းအစိတ်အပိုင်းကို ရောင်းချခြင်းနှင့် တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊
- (ခ) လုပ်ငန်းကိုရပ်စဲခြင်း၊ လုပ်ငန်းတည်ရှိရာ လိပ်စာ ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းနေရာသစ် ထပ်မံ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊
- (ဂ) လုပ်ငန်းအမည်နှင့်လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ပြောင်းလဲခြင်း။

အခန်း ၃

အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းနှင့် ကြေညာလွှာပေးပို့ခြင်း

၉။ နှစ်တစ်နှစ်အတွင်း *အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေရှိမည့် ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည် အောက်ပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည်-

- (က) ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ လစဉ်အခွန် ပေးသွင်းနိုင်ရန် ငွေသွင်းချလန်များကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံမှ ကြိုတင်ရယူထားရမည်။

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၆ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

(ခ) ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ သုံးလတစ်ကြိမ်
ကြေညာလွှာပေးပို့နိုင်ရန် ကြေညာလွှာပုံစံများကို
သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး ထံမှ
ကြိုတင်ရယူထားရမည်။

(ဂ) သက်ဆိုင်ရာလ အတွက် ကျသင့်သည့်အခွန်ကို
ယင်းလကုန်ဆုံးပြီး၁၀ရက်အတွင်း ငွေသွင်းချလန်ဖြင့်
သက်ဆိုင်ရာဘဏ်သို့ ပေးသွင်းရမည်။ ထို့ပြင် အခွန်
ပေးသွင်းသည့် ချလန်အမှတ်နှင့်ရက်စွဲကို သက်ဆိုင်ရာ
လများအတွက် ပေးပို့သည့် သုံးလတစ်ကြိမ်
ကြေညာလွှာတွင် ရေးသွင်းဖော်ပြရမည်။

* (ဃ) စည်းမျဉ်းခွဲ (ဂ) အရ ကျသင့်အခွန် ပေးသွင်းခြင်း
နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘဏ္ဍာနှစ်ကုန်ဆုံးသည့် လအတွက်
ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ကုန်ဆုံးပြီး ၁၀ ရက်အတွင်း ပေးသွင်းသည့်
ကျသင့်အခွန်ကို သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း
ပေးသွင်းသည့်အခွန်အဖြစ် မှတ်ယူရမည်။

၁၀။ (က) မည်သူမဆို နှစ်တစ်နှစ်အတွင်း အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်
သည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သည့်
ဝန်ဆောင်မှုရငွေရှိသည်ဟု မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက

* ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၄
အရ ဖြည့်စွက်သည်။

ယူဆရန် အကြောင်းရှိလျှင် ထိုသူအား သက်ဆိုင်သည့် လများအတွက် ကျသင့်အခွန် ပေးဆောင်စေရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာလများအတွက် သုံးလတစ်ကြိမ်ကြေညာလွှာ များပေးပို့ရန် ချလန်နှင့် ကြေညာလွှာပုံစံတို့ကို ပူးတွဲ ပေးပို့၍ အကြောင်းကြားရမည်။

(ခ) စည်းမျဉ်းခွဲ (က) ပါ အကြောင်းကြားစာကို ရရှိသည့် အခွန်ထမ်းသည် အခွန်ပေးသွင်းခြင်းနှင့် ကြေညာလွှာ ပေးပို့ခြင်းတို့ကို ယင်းအကြောင်းကြားစာပါ သတ်မှတ်သည့်ရက်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၁။ (က) ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ (က) သို့မဟုတ် ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ အခွန်ထမ်းက အခွန်ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် သော်လည်းကောင်း၊ ပေးဆောင်သောငွေသည် ပေးဆောင် ထိုက်သည့် အခွန်ထက်လျော့နည်းနေသည်ဟု ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ယူဆရန်အကြောင်း ရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိရရှိထားသော သတင်းအချက်အလက်များကိုအခြေပြု၍ အခွန်ထမ်းက ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ငွေသို့မဟုတ် ထပ်မံပေးဆောင် ရမည့်အခွန်ငွေကိုခန့်မှန်းတွက်ချက်၍ တောင်းခံလွှာနှင့် အတူငွေသွင်းချလန်ကို ပူးတွဲပေးပို့ တောင်းခံရမည်။

(ခ) စည်းမျဉ်းခွဲ(က)ပါတောင်းခံလွှာကိုရရှိသည့် အခွန်ထမ်းသည် ယင်းတောင်းခံလွှာပါ သတ်မှတ်သည့်ရက်အတွင်း အခွန်ငွေကို ပေးသွင်းရမည်။

၁၂။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄ အရ စည်းကြပ်မှုပြုလုပ်၍ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ) အရ ခုနှိမ်ပြီးနောက် အခွန်ထမ်းက ထပ်မံပေးဆောင်ရမည့် အခွန်ကိုဖြစ်စေ၊ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇ အရ စည်းကြပ်မှု သို့မဟုတ် ပြန်လည်စည်းကြပ်မှုအရ အခွန်ထမ်းက ထပ်မံပေးဆောင်ရမည့် အခွန်ကိုဖြစ်စေ သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်အတွင်း ပေးဆောင်စေရန် ငွေတောင်းခံလွှာနှင့် ငွေသွင်းချလန်တို့ကို အခွန်ထမ်းထံ ပေးပို့တောင်းခံရမည်။ ထို့ပြင် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မ ၂၁-က နှင့် ပုဒ်မ ၂၂ တို့ အရ ကျသင့်သည့် ဒဏ်ငွေရှိခဲ့လျှင် ယင်းတို့ကိုလည်း တစ်ပါတည်းတောင်းခံရမည်။

အခန်း ၄
အခွန်ငွေပြန်အမ်းခြင်း

၁၃။ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ အရ အခွန်ထမ်းအား ပြန်အမ်းငွေပေးရန်ရှိလျှင် ယင်းအခွန်ထမ်းထံမှ အခွန်ငွေကောက်ခံရန်ရှိပါက ယင်းငွေမှ ပြန်အမ်းငွေကိုခုနှိမ်ကောက်ခံရမည်။

၁၄။ အခွန်ထမ်းသည်ဥပဒေပုဒ်မ၁၆အရပြန်အမ်းငွေရရန်ရှိကြောင်း အကြောင်းကြားသည့်စာရရှိလျှင် မိမိလစဉ်ပေးဆောင်ရန်ရှိသည့် ကျသင့်သော အခွန်ငွေမှ ရရန်ရှိသော ပြန်အမ်းငွေကို ခုနှိမ်ပြီး လိုငွေကိုသာပေးသွင်းရမည်။ ထို့ပြင်ပြန်အမ်းငွေကိုတစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ခုနှိမ်နိုင်ခြင်းမရှိလျှင် ကျန်ပြန်အမ်းငွေကို နောက်လများအတွက် ပေးဆောင်ရန်ရှိသည့် ကျသင့်သော အခွန်များမှ ဆက်လက်၍ ခုနှိမ်ရမည်။ ထိုသို့ ခုနှိမ်ပေးသွင်းမှုများကို သုံးလတစ်ကြိမ်ပေးပို့သည့် ကြေညာလွှာတွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြရမည်။

၁၅။ ပြန်အမ်းငွေရရန်ရှိသော အခွန်ထမ်းသည် အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့သည့်နှစ်အတွင်း အခွန်ဆက်လက်ပေးဆောင်ရန်မရှိလျှင် ယင်းအခွန်ထမ်းအားပြန်အမ်းငွေကိုသက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီး ဌာနမှူးက ငွေပေးချက်လက်မှတ်ဖြင့် ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

၁၆။ ပြည်ပမှတင်သွင်းသည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုန်ပစ္စည်း တင်သွင်းသူအပေါ် အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနက စည်းကြပ်သတ်မှတ် ခဲ့ရာတွင် ပြန်အမ်းရန် ပေါ်ပေါက်သည့်အခွန်ငွေကို စည်းမျဉ်း ၁၃ အရ ခုနှိမ်ရန်မရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ခုနှိမ်ပြီးနောက် ပြန်အမ်းရန် ရှိနေသေးလျှင်သော်လည်းကောင်း အခွန်ထမ်းအား ပြန်အမ်းငွေကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ငွေပေးချက်လက်မှတ်ဖြင့် ထုတ်ပေးနိုင်သည်။

၁၇။ အခွန်ထမ်းသည် ဥပဒေအရ ရရန်ရှိသော ပြန်အမ်းငွေကို အကြောင်းကြားစာ ရရှိသည့်နေ့မှစ၍ တစ်နှစ်အတွင်း၌သာ တောင်းခံ နိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

*၁၈။ အခွန်ထမ်းက ပိုမိုပေးသွင်းခဲ့သည့်အခွန်ကို ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ အရ ပြန်အမ်းသည့်အခါ-

- (က) ပေးသွင်းငွေသည် ကျပ်ငွေဖြစ်ပါက ကျပ်ငွေဖြင့် ပြန်အမ်းရမည်၊
- (ခ) ပေးသွင်းငွေသည် နိုင်ငံခြားငွေဖြစ်ပါက ပေးသွင်းသော နိုင်ငံခြားငွေ အမျိုးအစားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြန်အမ်းငွေ ထုတ်ပေးသည့်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်က သတ်မှတ်သည့်နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းဖြင့် တန်ဖိုး ဖလှယ်၍ ရရှိသောကျပ်ငွေဖြင့်ဖြစ်စေ ပြန်အမ်းရမည်။

**အခန်း ၅
အယူခံခြင်း**

၁၉။ အခွန်ထမ်းသည် အခွန်ငွေကို အပြေအကျေပေးဆောင်ခြင်း မရှိဘဲ ပြိုနှယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ချမှတ်သောအမိန့်ကို အယူခံ ဝင်ခွင့်ပြုပါရန် ပုဒ်မ ၁၉ ၊ ပုဒ်မခွဲ (ဃ) အရလျှောက်ထားလာပါက

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၇ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

“ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် **အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများ ဆိုင်ရာ အခွန်ရုံးဌာနမှူးသည် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) အခွန်ထမ်းသည်အမှန်ပင် အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင် နိုင်သူ ဟုတ် မဟုတ်စိစစ်ရမည်။ လိုအပ်လျှင် ယင်းကိစ္စ အတွက် မည်သူ့ကိုမဆို ခေါ်ယူစစ်ဆေးနိုင်သည်။
- (ခ) အခွန်ထမ်းသည် အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင်နိုင်သူ ဖြစ်သည်ဟုယူဆရန် အကြောင်းရှိလျှင် အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင်ပြီးမှသာ ယင်းအား အယူခံဝင်ခွင့် ပြုရမည်။
- (ဂ) အခွန်ထမ်းသည် အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင်နိုင်သူ မဟုတ်ဟု ယူဆရန်အကြောင်းရှိလျှင် ယင်းက ပေးနိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ***ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန် ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

** ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

*** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် 'အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံးဌာနမှူးက သတ်မှတ်သော အခွန်ငွေကို ပေးဆောင်စေ၍ ကျန်အခွန်ငွေ အတွက် သတ်မှတ်ပေးသော အာမခံ ပစ္စည်းတင်သွင်း စေပြီးမှသာ အယူခံဝင်ခွင့်ပြုရမည်။

(ဃ) စည်းမျဉ်းခွဲ (ခ) သို့မဟုတ် (ဂ) အရ ရျမှတ်သော အမိန့်ကို အခွန်ထမ်းထံ ပေးပို့ရမည်။

၂၀။ အခွန်ထမ်းသည်-

(က) ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) အရ အယူခံဝင်လိုပါက "ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် "အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံးဌာနမှူးထံ အယူခံလွှာကို သတ်မှတ်ထားသည့်ပုံစံဖြင့် ပေးပို့ရမည်။

* ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။
** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။
*** ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

- (ခ) စည်းမျဉ်းခွဲ (က) အရ အယူခံဝင်ရာတွင် အယူခံလွှာ နှင့်အတူ အခွန်ငွေတောင်းခံလွှာ သို့မဟုတ် မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးထားသည့် အမိန့်မိတ္တူကို ပူးတွဲပေးပို့ရမည်။
- (ဂ) ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၂) အရ အခွန်အယူခံခုံအဖွဲ့ထံ အယူခံဝင်ရာတွင် ယင်းအဖွဲ့က သတ်မှတ်ထားသည့်ပုံစံနှင့်အတူ မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် အမိန့်မိတ္တူကို ပူးတွဲ၍ ပေးပို့ရမည်။
- (ဃ) အခွန်အယူခံခုံအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှ ပေါ်ပေါက်သည့် ဥပဒေရေးရာပြဿနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ အယူခံဝင်နိုင်သည်။ ယင်းသို့ အယူခံဝင်ရာတွင် အယူခံလွှာနှင့်အတူ အခွန်အယူခံခုံ အဖွဲ့ကချမှတ်သည့် မှန်ကန်ကြောင်းသက်သေခံ လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် အမိန့်မိတ္တူကို ပူးတွဲ ပေးပို့ရမည်။

၂၁။ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ အခွန်အယူခံခုံအဖွဲ့၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် *အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူးသည် အယူခံအမှုကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် လိုအပ်သည့် အမှုတွဲ သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာမှ တောင်းယူနိုင်သည်။

၂၂။ အယူခံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ **အယူခံဝင်သူအား ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေဖြစ်ဖြစ်စေ ရှင်းလင်းတင်ပြခွင့်ပေးရမည်။ အယူခံဝင်သူက စာဖြင့်လျှောက်လဲ တင်ပြလာလျှင်လည်း ခွင့်ပြုရမည်။

၂၃။ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ အခွန်အယူခံခုံအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ***ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ****အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင် ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူးသည် အယူခံမှုကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် မည်သူ့ကိုမဆို ခေါ်ယူစစ်ဆေးနိုင်သည်။

* ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။
** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၈ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။
*** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။
**** ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

ထို့ပြင် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်း တောင်းယူ နိုင်သည်။

၂၄။ အယူခံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍-

(က) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်က ချမှတ်သည့် အမိန့်ဖြစ်လျှင် အခွန်အယူခံခံအဖွဲ့သို့မိတ္တူပေးပို့ရမည်။

(ခ) အခွန်အယူခံခံအဖွဲ့က ချမှတ်သည့် အမိန့်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီး ဌာနမှူး သို့မဟုတ် "အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီး များဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူးနှင့် ***အယူခံဝင်သူထံ မိတ္တူပေးပို့ရမည်။

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုးပြင်ဆင်သည်။
** ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုးပြင်ဆင်သည်။
*** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၈ အရ အစားထိုးပြင်ဆင်သည်။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် **အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူးက ချမှတ်သည့်အမိန့် ဖြစ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးနှင့် ***အယူခံဝင် သူထံ မိတ္တူပေးပို့ရမည်။

အခန်း ၆

**ပြည်ပသို့ထွက်ခွာမည့်သူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍
ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများ**

၂၅။ မည်သူမဆို ပြည်ပသို့ခေတ္တဖြစ်စေ၊ အပြီးအပိုင်ဖြစ်စေ ထွက်ခွာမည်ဖြစ်လျှင် ထိုသူသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ အရ ပေးဆောင်ရန် အခွန်ငွေရှိပါက အပြီးသတ်စည်းကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ အကြောင်းကြားရမည်။

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုးပြင်ဆင်သည်။
 ** ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုးပြင်ဆင်သည်။
 *** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၈ အရ အစားထိုးပြင်ဆင်သည်။

၂၆။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် စည်းမျဉ်း ၂၅ အရအကြောင်းကြားစာရရှိလျှင် ထိုသူအား စည်းကြပ်ရန်ရှိသော စည်းကြပ်မှုအားလုံးကိုပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်စွာဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၇။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် စည်းမျဉ်း ၂၆ ပါ အတိုင်းစည်းကြပ်မှုအားလုံးကိုပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိလျှင် ပြည်ပသို့ထွက်ခွာသွားမည့်သူနှင့် ပတ်သက်၍စည်းကြပ်မှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်သည်များကို ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ထားရမည်။ ထို့ပြင် ကျသင့်မည့်အခွန်များကို ကောက်ခံ ရရှိနိုင်ရန်လုံလောက်သော အစီအစဉ်များကိုလည်း ပြုလုပ်ထားရမည်။

၂၈။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် စည်းမျဉ်း ၂၆ သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်း ၂၇ ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီးပါက သတ်မှတ် ထားသောပုံစံဖြင့် ထောက်ခံစာကို ထိုသူအား ထုတ်ပေးရမည်။ ထိုသူသည် ယင်းထောက်ခံစာကို သတ်မှတ်ထားသော လျှောက်လွှာပုံစံဖြင့် ပူးတွဲ၍ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာမည့်သူများအား စိစစ်နိုင်ရေးအတွက် တာဝန်ပေးအပ်ထားသော အဖွဲ့ထံ ပေးပို့ရမည်။ ယင်းအဖွဲ့က စိစစ်ပြီးနောက် လိုအပ်ချက်များပြည့်စုံလျှင် ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာခွင့်ရရှိရန် သတ်မှတ်ထား သည့်ပုံစံဖြင့် ထောက်ခံစာကို ထိုသူအား ထုတ်ပေးရမည်။

၂၉။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည်မိမိနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသအတွင်းမှ ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာမည့်သူနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤအခန်းပါ သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ဤအခန်းပါ သတ်မှတ်ချက်များသည် အောက်ပါတို့နှင့် မသက်ဆိုင်စေရ-

- (က) အသက် ၁၈ နှစ် မပြည့်သေးသူများ၊
- (ခ) တောက်လျှောက်လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်၍ ခရီးစဉ်အရသာ ဖြတ်သန်းသွားလာသော ခရီးသည်များနှင့် ပြည်ပမှ အပြန်လက်မှတ်ပါရှိပြီးပြည်တွင်းတွင် ရက်ပေါင်း၉၀ ထက်မပိုဘဲနေထိုင်သည့် ခရီးသည်များ၊
- (ဂ) နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့လာရောက် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့် သံတမန်များ၊ သံတမန် အဆင့်ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ယင်းတို့၏ မိသားစုများ၊
- (ဃ) စည်းမျဉ်းခွဲ (ဂ) ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အချိန်ပြည့် အမှုထမ်း များနှင့် ယင်းတို့၏ မိသားစုများဖြစ်ပြီး မိမိတို့ ကိုယ်စား ပြုသောတိုင်းပြည်၏ နိုင်ငံသားဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြား အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းစေသည့် လုပ်ငန်း ဆောင်တာကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုသူများ၊

- (င) နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်အစိုးရတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာကြသော အဆိုပါ အစိုးရတို့၏ဝန်ထမ်းများ၊ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ယင်းတို့၏ မိသားစုများ၊
- (စ) မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရဖြစ်စေ၊ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဝန်ထမ်းများနှင့် ယင်းတို့၏ မိသားစုများ၊
- (ဆ) မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသွားရန် ပြည်နှင့်ဒဏ်အမိန့်ပေးခြင်းခံရသူများ။

၃၀။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဤအခန်းပါ စည်းမျဉ်းများအရ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ခက်ခဲသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ပြည်ပသို့ထွက်ခွာခွင့်ရရှိစေရေးအတွက်အခွန်ထမ်းအား ထောက်ခံစာထုတ်ပေးရန် နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။

အခန်း ၇

လုပ်ငန်းရပ်စဲခြင်းနှင့်ပိုင်ဆိုင်မှု လွှဲပြောင်းခြင်းများအတွက်
စည်းကြပ်ရန်နည်းလမ်းများ

- ၃၁။ (က) အခွန်ထမ်းတစ်ဦးသည် မိမိ၏လုပ်ငန်းကို ရပ်စဲလျှင် ဖြစ်စေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုလွှဲပြောင်းခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိလျှင်ဖြစ်စေစည်းမျဉ်းအရ အကြောင်းကြားစာနှင့်အတူဘဏ္ဍာရေးနှစ်အစမှယင်းသို့ ရပ်စဲသည့် နေ့ရက်အထိ အခွန်စည်းကြပ်ရန်ရှိသော ကာလအတွက် ကြေညာလွှာကိုလုပ်ငန်းရပ်စဲသည့် နေ့မှ၁၅ရက်အတွင်းသက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီး ဌာနမှူးထံပေးပို့ရမည်။
- (ခ) သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် အခွန်ထမ်းက လုပ်ငန်းကို ရပ်စဲခြင်း သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှု လွှဲပြောင်းခြင်းကို တွေ့ရှိလျှင် ယင်းအခွန်ထမ်းအား စည်းမျဉ်းခွဲ(က)ပါကာလ အတွက်ကြေညာလွှာနှင့် အတူမှတ်ပုံတင်လက်မှတ် တို့ကိုပေးပို့ရန် အကြောင်းကြားနိုင်သည်။
- (ဂ) မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် အခွန်ထမ်းအား စည်းမျဉ်းခွဲ (က)ပါ ကာလအတွက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄ ပါ

ပြဋ္ဌာန်း ချက်များနှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း စည်းကြပ်နိုင်သည်။

(ဃ) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း စည်းကြပ်မှု မပြီးပြတ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာ အခွန်ထမ်းအား ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့်အညီ စည်းကြပ်မှုပြုလုပ်နိုင်သည်။

၃၂။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် လုပ်ငန်းရပ်စဲသူ သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှု လွှဲပြောင်းခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းဆက်လက် လုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိသူအား လုပ်ငန်းရပ်စဲသည့်နှစ်မတိုင်မီကာလများ အတွက် အခွန်စည်းကြပ်ရန်ရှိလျှင် ယင်းကာလများအတွက် စည်းကြပ်မှု များကို ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၃။ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ဤအခန်းပါ စည်းမျဉ်းများအရ ဆောင်ရွက်သည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာနှစ်အတွက် အကျိုးသက်ရောက်သည့် ဇယားပါအခွန်နှုန်းအတိုင်း အခွန်ကို တွက်ချက် တောင်းခံရမည်။

အခန်း ၈

ဖျော်ဖြေမှုကျင်းပသူအပေါ် စည်းကြပ်ရန်နည်းလမ်းများ

၃၄။ ဖျော်ဖြေမှုကို တာဝန်ယူကျင်းပသူသည် ဖျော်ဖြေမှုကျင်းပရန် ရှိကြောင်းကို ကျင်းပမည့်နေ့မတိုင်မီ အနည်းဆုံး ၃ ရက် ကြိုတင်၍

ခွင့်ပြုမိန့် သို့မဟုတ် လိုင်စင်နှင့်အတူ ဖျော်ဖြေမှုကျင်းပရန် သတ်မှတ် ထားသောပုံစံဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ရမည်။ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီး ဌာနမှူးသည် လုံလောက်သော အကြောင်းရှိသည့်ကိစ္စတွင် ကြိုတင်အကြောင်းကြားရမည့်ရက်ကို လျှော့ပေါ့လက်ခံနိုင်သည်။

၃၅။ ဖျော်ဖြေမှုကို တာဝန်ယူကျင်းပသူသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ထားရမည်-

- (က) ရုံဝင်လက်မှတ်များ၊ နေရာထိုင်ခင်းအတွက် လက်မှတ် များကို ဝင်ကြေးတူညီသည့် အတန်း၊ နေရာထိုင်ခင်း အမျိုးအစားအလိုက် ခွဲခြား၍ လက်ခံဖြတ်ပိုင်းများ ထားရှိခြင်း၊
- (ခ) ဝင်ကြေးတူညီသည့် အတန်း၊ နေရာထိုင်ခင်း အမျိုးအစား တစ်ခုစီအတွက် တူညီသောလက်မှတ်များထားရှိခြင်း၊
- (ဂ) လက်မှတ်များကို စာအုပ်အဖြစ် ချုပ်ထားခြင်း၊
- (ဃ) လက်မှတ်ပေါ်တွင် အမှတ်စဉ်၊ ဇာတ်ရုံ သို့မဟုတ် ရုပ်ရှင်ရုံ အမည်၊ နေ့စွဲ၊ ပြသချိန်၊ အတန်း၊ နေရာထိုင်ခင်းအမျိုးအစားနှင့် အခကြေးငွေနှုန်းထား တို့ကို ဖော်ပြထားရှိခြင်း၊
- (င) ဖျော်ဖြေမှုလက်မှတ်ဖြင့်သာ အဝင်အထွက်ကို ခွင့်ပြုခြင်း၊

- (စ) ဖျော်ဖြေမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နေရာထိုင်ခင်းအခြေပြပုံစံကို ပွဲစဉ်အလိုက် သီးခြားထားရှိခြင်း၊
- (ဆ) စည်းမျဉ်းခွဲ (စ) ပါ ပုံစံတွင် ရောင်းချပြီးသည့် နေရာ ထိုင်ခင်းကို အမှတ်အသား ပြသထားရှိခြင်း၊
- (ဇ) ပွဲစဉ်အလိုက် နေ့စဉ်ရောင်းရငွေစာရင်းကို သတ်မှတ်သည့် ပုံစံဖြင့်ထားရှိခြင်း။

၃၆။ ဖျော်ဖြေမှုကို တာဝန်ယူကျင်းပသူသည် ဖျော်ဖြေမှုအတွက် ရငွေကြေးညာချက်ကို သတ်မှတ်သည့်ပုံစံဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စာရွက် စာတမ်းများနှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ ဖျော်ဖြေမှုကျင်းပသည့်နေ့ကုန်ဆုံးပြီး နောက်တစ်နေ့ ရုံးချိန်အတွင်း ပေးပို့ရမည်။

*၃၆-က။ နေ့စဉ်ပုံမှန်ကျင်းပသော ဖျော်ဖြေမှုလုပ်ငန်း ဖြစ်သောကြောင့် စည်းမျဉ်း ၃၆ ပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အခက်အခဲရှိလျှင် ဖျော်ဖြေမှုကို တာဝန်ယူကျင်းပသူသည် ခိုင်လုံသောအကြောင်း ပြချက်ဖြင့်သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ တင်ပြနိုင်သည်။ ယင်းတင်ပြချက်ကို ရရှိသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီး ဌာနမှူးသည် လိုအပ်သလို စိစစ်မှုများပြုလုပ်၍ အခွန်ထမ်းအနေဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အမှန်တကယ် အခက်အခဲရှိကြောင်း ယုံကြည်

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၉ အရ ဖြည့်စွက်သည်။

ကျေနပ်လျှင် ယင်းဖျော်ဖြေမှုကို တာဝန်ယူကျင်းပသူအား နေ့စဉ် ဖျော်ဖြေမှုရငွေကြေးညာချက် သတ်မှတ်ပုံစံနှင့် သက်ဆိုင်ရာစာရွက် စာတမ်းများကို ဖျော်ဖြေမှုကျင်းပသည့်လကုန်ဆုံးပြီး ခုနစ်ရက် အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ ပေးပို့စေရမည်။

၃၇။ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ဖျော်ဖြေမှုကို တာဝန်ယူကျင်းပသူထံမှ ရရှိထားသော ရငွေကြေးညာချက်ကို လည်းကောင်း၊ အခြား ရရှိထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို လည်းကောင်း အခြေပြု၍ ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ကို ဆောလျင်စွာ ခန့်မှန်းစည်းကြပ် တောင်းခံရမည်။ ထို့ပြင် အခွန်စည်းကြပ်ခြင်းမပြုမီ မည်သူ့ကိုမဆို ခေါ်ယူစစ်ဆေးနိုင်သည်။ လိုအပ်သည့် သတင်းအချက် အလက်များကိုလည်း တောင်းယူနိုင်သည်။

၃၈။ ဖျော်ဖြေမှုကျင်းပရာနေရာ သို့မဟုတ် အဆောက်အအုံပိုင်ရှင် သည်လည်းကောင်း၊ ယင်းတို့ကို အုပ်ချုပ်သူသည်လည်းကောင်း ယင်းနေရာ သို့မဟုတ် အဆောက်အအုံအတွင်း၌ ကျင်းပသော ဖျော်ဖြေမှုတစ်ရပ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖျော်ဖြေမှုကို တာဝန်ယူကျင်းပသူ က ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ကို ယင်းဖျော်ဖြေမှုအတွက် ရငွေမှ နုတ်ယူ ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ယင်းဖျော်ဖြေမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းမျဉ်း ၃၅ နှင့် ၃၆ ပါ သတ်မှတ်ချက်များကိုလည်း လိုက်နာရမည်။

၃၉။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက မိမိမြို့နယ်အတွင်း ကျင်းပသော မည်သည့်ဖျော်ဖြေမှုကိုမဆို မိမိကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက် စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်စေ၊မိမိကတာဝန်ပေးအပ်သော မိမိ၏ ရုံးဝန်ထမ်းက ဖြစ်စေဝင်ရောက်စစ်ဆေးစေနိုင်သည်။ ယင်းသို့ စစ်ဆေးရာတွင် လက်မှတ်များ၊ နေရာထိုင်ခင်း အခြေပြပုံစံများ၊ စာရင်းများနှင့်အခြား စာရွက်စာတမ်းများကိုလည်း စစ်ဆေးနိုင်သည်။

အခန်း ၉

ပြေစာထုတ်ပေး၍ အခွန်ကောက်ခံရန် နည်းလမ်းများ

၄၀။ (က) ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် စည်းကြပ်ထိုက်သည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေရှိမည့် ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည်-

- (၁) စည်းမျဉ်း ၄၉၊ စည်းမျဉ်းခွဲ (ခ) နှင့် (ဂ) ပါ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ပြေစာ စာအုပ်များကို တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးသို့ ကြိုတင် ပေးပို့ထားခြင်း သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်း ၄၉၊

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၁၀ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

စည်းမျဉ်းခွဲ (ခ) နှင့် (ဂ) ပါ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် မည်သည့်ပြေစာအမျိုးအစားတွင်မဆို ကပ်နှိပ်နိုင်ရန် အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များ ကြိုတင်ရယူထားခြင်း ပြုလုပ်ရမည်။

(၂) လစဉ်အခွန်ပေးသွင်းနိုင်ရန်နှင့် သုံးလတစ်ကြိမ် ကြေညာလွှာပေးပို့နိုင်ရန် ငွေသွင်းချလန်များ နှင့် ကြေညာလွှာပုံစံများကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးမှ ကြိုတင်ရယူထားရမည်။

(၃) သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးက တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်ပေးထားသော ပြေစာဖြင့် သို့မဟုတ် အခွန်အမှတ်တံဆိပ် ကပ်နှိပ်ထားသည့် ပြေစာဖြင့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေနှင့်အတူ ကျသင့်သည့်အခွန်ကို ကုန်စည်ဝယ်ယူသူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရယူသူထံမှ တစ်ပါတည်း ကောက်ခံရမည်။

(၄) စည်းမျဉ်းခွဲ (၃) အရ ကောက်ခံရရှိသည့် အခွန်ငွေကို သက်ဆိုင်ရာလကုန်ဆုံးပြီး ၁၀ ရက်အတွင်း ငွေသွင်းချလန်ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ်သို့ ပေးသွင်းရမည်။

(၅) စည်းမျဉ်းခွဲ(၄)အရအခွန်ငွေပေးသွင်းပြီး ပါက
ချလန်အမှတ်နှင့်ရက်စွဲကို သက်ဆိုင်ရာ
သုံးလတစ်ကြိမ် ကြေညာလွှာတွင် ရေးသွင်း
ဖော်ပြ၍ ယင်းကြေညာလွှာကို သက်ဆိုင်ရာ
သုံးလပတ် ကုန်ဆုံးပြီးနောက် တစ်လအတွင်း
သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးသို့
ပေးပို့ရမည်။

(ခ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ပြေစာထုတ်ပေးရာတွင်
ကျသင့်သော ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်နှင့် ညီမျှသည့်
တန်ဖိုးအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အခွန်အမှတ်
တံဆိပ်ကပ်နှိပ်ထုတ်ပေးခြင်း နည်းလမ်းများကိုဖြစ်စေ၊
ပြေစာထုတ်ပေး၍ အခွန်ကောက်ခံသည့် နည်းလမ်း
နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲသည့်
ကိစ္စများအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများကို
ဖြစ်စေ ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်၍
သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။

၄၁။ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် စည်းကြပ်ထိုက်သည့် ရောင်းရငွေ
သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေရှိမည့် ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ်
ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည်
စည်းမျဉ်း ၄၀၊ စည်းမျဉ်းခွဲ (က) အရ တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်ထားသော

ပြေစာထုတ်ပေးသည့် နည်းလမ်းဖြင့် အခွန်ကောက်ခံရန် အခက်အခဲ ရှိလျှင် ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ တင်ပြနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ယင်းတင်ပြချက်ကို ရရှိသည့်အခါ လိုအပ်သလိုစိစစ်၍ အခွန်ထမ်းအနေဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အမှန်တကယ်အခက်အခဲရှိကြောင်း ယုံကြည်ကျေနပ်လျှင် ပြည်ထောင်စု နယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသို့မဟုတ်တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူးသို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံး ဌာနမှူး၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် ယင်းအခွန်ထမ်းအား အောက်ပါစည်းကမ်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရမည်-

- (က) မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးမှ တံဆိပ်ရိုက်နှိပ်ပေးထား သည့်ပြေစာထုတ်ပေးသည့် နည်းလမ်းအစား ကွန်ပျူတာ စနစ်ကိုအသုံးပြု၍ ပြေစာကိုထုတ်ပေးသည့်နည်းလမ်း ဖြင့် အခွန်ကောက်ခံခြင်းဖြစ်ပါက နေ့စဉ်ရောင်းရငွေ၊ နေ့စဉ် ကောက်ခံရရှိသည့် အခွန်ငွေများရေးသွင်း ဖော်ပြထားသည့် ငွေစာရင်းမှတ်တမ်းကို သတ်မှတ် သည့်ပုံစံဖြင့် စနစ်တကျထားရှိရမည်။

* ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

- (ခ) ပြေစာထုတ်ပေးခြင်းမပြုဘဲ ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေတွင် ကျသင့်သောအခွန်ကို တစ်ပါတည်း ထည့်သွင်းကောက်ယူသည့်နည်းလမ်းဖြင့် အခွန် ကောက်ခံခြင်းဖြစ်ပါက ထိုသို့နေ့စဉ်ကောက်ခံရရှိသော ငွေများရေးသွင်းဖော်ပြထားသည့် ငွေစာရင်းစာအုပ်ကို သတ်မှတ်သည့် ပုံစံဖြင့် စနစ်တကျထားရှိရမည်။
- (ဂ) ကောက်ခံရရှိသည့်အခွန်ငွေနှင့်စပ်လျဉ်း၍စည်းမျဉ်း ၄၀၊ စည်းမျဉ်းခွဲ (က) ပါရှိသည့်အတိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၁-က။ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဥပဒေ နောက်ဆက်တွဲဇယားပါ အခွန်ခန့်ခွဲခွင့်မရှိသည့် အထူးကုန်စည်များကို ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် တင်သွင်းသူမှ ကုန်စည်ကို ပြန်လည်ရောင်းချရာတွင် ကောက်ခံရမည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ကို ရောင်းရငွေနှင့်အတူတစ်ပါတည်း ကောက်ခံ၍ အခွန်ပေးဆောင်ပြီးသော ကုန်စည်ဖြစ်ကြောင်း အမှတ်တံဆိပ်ကပ်နှိပ် ထားသည့်ကုန်စည်ကို ထုတ်ပေးရမည်။ ကုန်စည်ကို ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် တင်သွင်းသူက အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ကပ်နှိပ်ထားသော ကုန်စည်ကို လွှဲပြောင်းထုတ်ပေးခြင်းသည် ရောင်းချသည့်ကုန်စည် အတွက် အရောင်းတန်ဖိုးတွင် အခွန်အပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း အထောက် အထားဖြစ်သည်။

၄၁-ခ။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ 'စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက အခွန်အမှတ်တံဆိပ် ကပ်နှိပ် ရောင်းချရန် အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သည့် ကုန်စည် အမျိုးအစားအတွက် အခွန်အမှတ်တံဆိပ် ထုတ်ယူခြင်း၊ ကပ်နှိပ်ခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ အခွန်ပေးသွင်းခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

အခန်း ၁၀

**အခွန်ငွေတစ်ကြိမ်တည်းသာ ကျသင့်စေရေး
ဆောင်ရွက်ရမည့်နည်းလမ်းများ**

"၄၂။ ဥပဒေအရ အခွန်တစ်ကြိမ်တည်းသာ ကျသင့်စေရေးအတွက် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) ကုန်ထုတ်လုပ်သူသည် မိမိထုတ်လုပ်သည့် ကုန်စည် ရောင်းချမှုအပေါ် ကျသင့်သည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မှ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း ယင်းကုန်စည် ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းအလို့ငှာပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အောက်ဖော်ပြပါ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်များကို ခုနှိမ်နိုင်သည် -

* နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ကြေညာချက်အမှတ် ၁/၂၀၁၆ အရ အမည်ပြောင်းလဲသည်။
 ** ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၅ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

(၁) ပြည်ပမှ ကိုယ်တိုင်ဝယ်ယူတင်သွင်းသော ကုန်စည်များ၏ ကုန်းပေါ်ရောက်တန်ဖိုးအပေါ် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊

(၂) အခြားကုန်ထုတ်လုပ်သူထံမှဖြစ်စေ၊ ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူထံမှ ဖြစ်စေ၊ ပြည်ပမှ ကုန်စည်တင်သွင်းသူထံက ဖြစ်စေ ဝယ်ယူသော ကုန်စည်များအတွက် ကုန်စည်တန်ဖိုး နှင့်အတူ ပေးဆောင်ခဲ့ရသော ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊

(၃) ကုန်စည်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း အတွက် ရယူခဲ့ရသော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ဝန်ဆောင်မှုရငွေနှင့်အတူပေးဆောင်ခဲ့ရသော ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်။

(ခ) ပြည်ပမှ ကုန်စည်တင်သွင်းရောင်းချခြင်း အပါအဝင် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူသည် မိမိရောင်းချသည့် ကုန်စည် အပေါ် ကျသင့်သည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မှ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း ယင်းကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်း အလို့ငှာ ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အောက်ဖော်ပြပါ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်များကို ခုနှိမ်နိုင်သည်-

- (၁) ပြည်ပမှ ကိုယ်တိုင်ဝယ်ယူတင်သွင်းသော ကုန်စည်များ၏ ကုန်းပေါ်ရောက်တန်ဖိုးအပေါ် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊
- (၂) ပြည်တွင်း၌ဝယ်ယူသောကုန်စည်များအတွက် ကုန်စည်တန်ဖိုးနှင့်အတူ ပေးဆောင်ခဲ့ရသော ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊
- (၃) ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းအတွက် ရယူခဲ့ရသော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေနှင့်အတူပေးဆောင်ခဲ့ရသော ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန်။

(ဂ) ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည် မိမိဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ဆောင်မှုအပေါ် ကျသင့်သည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မှ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း ယင်းဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း အလို့ငှာ ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အောက်ဖော်ပြပါ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်များကို ခုနှိမ်နိုင်သည်-

- (၁) ပြည်ပမှ ကိုယ်တိုင်ဝယ်ယူတင်သွင်းသော ကုန်စည်များ၏ ကုန်းပေါ်ရောက်တန်ဖိုးအပေါ် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊
- (၂) ပြည်တွင်း၌ဝယ်ယူသော ကုန်စည်များ အတွက် ကုန်စည်တန်ဖိုးနှင့်အတူ ပေးဆောင် ခဲ့ရသော ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊

(၃) ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအတွက် ရယူခဲ့ရသော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေနှင့်အတူ ပေးဆောင်ခဲ့ရသော ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန်။

(ဃ) အထက်စည်းမျဉ်းခွဲများအရ ခုနှိမ်ခွင့်ရှိသည့် ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန်တွင် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်း၏ ပုံသေပိုင်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် မ-တည်အပိုင်ပစ္စည်းများ အတွက် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ပါဝင်ခြင်း မရှိစေရ။

(င) ကျသင့်အခွန်မှ ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန်ကို ခုနှိမ်ရာတွင် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်က ပိုမိုသည့်ကိစ္စ၌ ခုနှိမ်ရန် ပိုမိုနေသည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ကို လုပ်ငန်း၏ အသုံးစရိတ်အဖြစ် ဝင်ငွေခွန်တွက်ချက်ရာတွင် ခွင့်ပြု နှုတ်ပယ်ပေးရမည်။

(စ) ဤစည်းမျဉ်းတွင် အကျုံးဝင်သည့် ကုန်ထုတ်လုပ် ရောင်းချသူ၊ ကုန်စည်ဝယ်ယူရောင်းချသူ၊ ဝန်ဆောင်မှု ဆောင်ရွက်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပမှကုန်စည် တင်သွင်းရောင်းချသူသည်လည်းကောင်း ဤဥပဒေ အရ နှစ်အလိုက်မှတ်ပုံတင်ပြီး သူများ ဖြစ်ရမည်။

- (ဆ) ဤစည်းမျဉ်းအရ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ခန့်ခွဲခွင့်သည် ပြည်ထောင်စု၏ အခွန်အကောက်ဥပဒေဖြင့် အခွန် ခန့်ခွဲခွင့်မရှိကြောင်းသတ်မှတ်ထားသည့် ကုန်စည်များ နှင့်သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။
- (ဇ) ကုန်စည်ကို ပြည်ပမှဝယ်ယူတင်သွင်းခြင်း ဖြစ်ပါက ကုန်စည်တင်သွင်းသူသည် သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် သက်သေခံ လက်မှတ်နှစ်စောင်ပြုစုပြီး မူရင်းခွဲကို မိမိနှင့် သက်ဆိုင် သည့် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ ပေးပို့ပြီး မူရင်းကို လက်ခံအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားရမည်။ ပြည်တွင်း၌ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်ပါက ကုန်စည်ကိုရောင်းချသူသည် သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် သက်သေခံလက်မှတ် သုံးစောင် ပြုစု၍ မူရင်းကို ဝယ်ယူသူသို့လည်းကောင်း၊ မူရင်းခွဲ တစ်စောင်ကို ဝယ်ယူသူနှင့်သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ လည်းကောင်း ပေးပို့၍ ကျန်မူရင်းခွဲတစ်စောင်ကို လက်ခံအဖြစ် သိမ်းဆည်း ထားရမည်။
- (ဈ) ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူသည် ဝန်ဆောင်မှုရငွေနှင့် အတူ ကောက်ခံထားသည့် အခွန်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့်သက်သေခံလက်မှတ်သုံးစောင် ပြုစု၍ မူရင်းကိုဝန်ဆောင်မှုရယူသူသို့လည်းကောင်း၊ မူရင်းခွဲ တစ်စောင်ကို ဝန်ဆောင်မှုရယူသူနှင့် သက်ဆိုင်သည့်

မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံလည်းကောင်း ပေးပို့၍ ကျန်မူရင်းခွဲတစ်စောင်ကို လက်ခံအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားရမည်။

(ည) စည်းမျဉ်းခွဲ (က) သို့မဟုတ် (ခ) သို့မဟုတ် (ဂ) အရ အခွန်ခုနှိမ်ခွင့်ရှိသူသည် ထိုသို့ အခွန်ခုနှိမ်ကြောင်း သတ်မှတ်ပုံစံနှင့်အတူ စည်းမျဉ်းခွဲ (ဇ) နှင့် (ဈ) တို့အရ သက်သေခံလက်မှတ် သို့မဟုတ် လက်မှတ်များကို ပူးတွဲလျက် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးမှူးထံ တင်ပြရမည်။ သို့ရာတွင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားသည့်ကုန်စည်များ၊ ရောင်းချခြင်းမပြုသည့်ကုန်စည်များအပေါ် အခွန်ခုနှိမ်ခွင့် မရှိစေရ။

(ဋ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အခွန်ခုနှိမ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ စည်းမျဉ်းခွဲ (ဇ) နှင့် (ဈ) ပါ နည်းလမ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲမည့်ကိစ္စရပ်များအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ *စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန ၏သဘောတူခွင့်ပြုချက်ဖြင့် နည်းလမ်းများသတ်မှတ် ပေးခြင်း၊အသုံးပြုရမည့် သက်သေခံလက်မှတ်ပုံစံများကို ထုတ်ပြန် သတ်မှတ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

* နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ကြေညာချက်အမှတ် ၁/၂၀၁၆ အရ အမည်ပြောင်းလဲသည်။

အခန်း ၁၁

နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊
ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍
အခွန်ပေးဆောင်ရန်နှင့် စည်းကြပ်ရန်နည်းလမ်းများ

၄၃။ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊
ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများသည် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်း
နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) လစဉ်ကျသင့်သည့်အခွန်ကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်
အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး၏ ဘဏ်စာရင်းသို့ လွှဲပြောင်း
ပေးသွင်းရန် မိမိငွေစာရင်းဖွင့်ထားသည့် ဘဏ်သို့
အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ရမည်။ အကြောင်းကြားစာ
မိတ္တူကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးသို့
ပေးပို့ရမည်။ ထို့ပြင် သုံးလတစ်ကြိမ် ကုန်ရောင်း
ကြေညာလွှာ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ကြေညာလွှာကို
ကုန်စည်ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု
ဆောင်ရွက်သည့် သုံးလကုန်ဆုံးပြီး နောက်တစ်လ
အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး
ထံပေးပို့ရမည်။

- (ခ) သက်ဆိုင်ရာဘဏ်သည် စည်းမျဉ်းခွဲ (က) ပါ အကြောင်းကြားစာကို ရရှိသောအခါ အခွန်ထမ်း၏ လက်ကျန်ငွေမှ ကျသင့်သောအခွန်ကို သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာန ငွေစာရင်းသို့ လွှဲပြောင်းပေးသွင်းရမည်။ ယင်းသို့လွှဲပြောင်း ပေးသွင်းပြီးကြောင်းကို သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာအခွန်ထမ်းထံ လွှဲပြောင်းပေးသည့် လမကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းကြားရမည်။
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် စည်းမျဉ်းခွဲ (က) အရ အခွန်လွှဲပြောင်းပေးသွင်းရန် ပျက်ကွက်သော အခွန်ထမ်း၏ စီမံကိန်းပါလျာထားချက် အရ တစ်လပျမ်းမျှ ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေအပေါ် ကျသင့်သော အခွန်ငွေကို လွှဲပြောင်းပေးသွင်းရန် သက်ဆိုင်ရာဘဏ်သို့ အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ပြီး မိတ္တူကို သက်ဆိုင်ရာ အခွန်ထမ်းထံ ပေးပို့ရမည်။
- (ဃ) သက်ဆိုင်ရာဘဏ်သည် အကြောင်းကြားစာကို ရရှိသောအခါ စည်းမျဉ်းခွဲ (ခ) ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (င) သက်ဆိုင်ရာဘဏ်သည် သက်ဆိုင်ရာအခွန်ထမ်း၏ ငွေစာရင်း၌ စည်းမျဉ်းခွဲ (ခ) သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းခွဲ (ဂ) အရ အခွန် ငွေလွှဲပြောင်းပေးသွင်းရန် ငွေလက်ကျန်

အလုံအလောက်မရှိကြောင်းတွေ့ရှိလျှင် ငွေလက်ကျန် ရှိသည်အထိ အခွန်ကို ဆောလျင်စွာ လွှဲပြောင်းပေးသွင်း ရမည်။ လိုငွေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခွန်ငွေလွှဲပြောင်းပေးသွင်း ခြင်းကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၄။ ဤအခန်းပါ အခွန်ထမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် စည်းကြပ်ခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြုလုပ်ရမည်-

(က) နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတို့သည် သက်ဆိုင်သောဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် နှစ်ချုပ် ကြေညာ လွှာကို သက်ဆိုင်ရာနှစ်ကုန်ဆုံးပြီး သုံးလအတွင်း သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးသို့ ပေးပို့ ရမည်။ သို့ရာတွင် လုံလောက်သောအကြောင်းရှိပါက အကျိုးအကြောင်းဖော်ပြ၍ သက်ဆိုင်သောနှစ်အတွက် နှစ်ချုပ်စာရင်းများပြုစုပြီးသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း၃၀ အတွင်း သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ နှစ်ချုပ်ကြေညာလွှာကို ပေးပို့ရမည်။

(ခ) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းမှ ပေးပို့သော

နှစ်ချုပ်ကြေညာလွှာကို အခြေပြု၍ စည်းကြပ်ရမည်။ သို့ရာတွင် ယင်းကြေညာလွှာပါ ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေမှာ အခွန်ပေးဆောင် ထိုက်သည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေထက် လျော့နည်းနေသည်ဟု သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန် ဦးစီးဌာနမှူးက တွေ့ရှိလျှင် အခွန်ကျသင့်သည့် ရောင်းရငွေသို့မဟုတ်ဝန်ဆောင်မှုရငွေကို သတ်မှတ်၍ အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည်။

ထို့ပြင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ စာရင်းစစ်ဆေးခြင်းအစီအစဉ်အရ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံပိုင် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ လုပ်ငန်းဌာန၏ စာရင်းများကို စစ်ဆေးပြီးစီးသောအခါ သက်ဆိုင်ရာ နှစ်အတွက် ကြေညာလွှာပါ ကျသင့်သည့်အခွန်ငွေသည် မူလကြေညာထားသည့်အခွန်ငွေနှင့် ကွာခြားခဲ့လျှင် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ လုပ်ငန်းဌာနသည် စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း အစီရင်ခံစာ ရရှိပြီးနောက် ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ထိုနှစ်အတွက် ကြေညာလွှာအသစ် ပေးပို့ရမည်။ ထိုသို့ ပေးပို့လျှင် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ လုပ်ငန်းဌာန၏ သက်ဆိုင်ရာနှစ်အတွက် စည်းကြပ်မှုကို

အဆိုပါ ကြေညာလွှာအသစ်အရ ပြန်လည် ပြုလုပ်ရမည်။

- (ဂ) နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတို့သည် အောက်ပါကိစ္စရပ် များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်မလို-
 - (၁) သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ၌ မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊
 - (၂) လုပ်ငန်းစတင် လုပ်ကိုင်ကြောင်း အကြောင်းကြားခြင်း၊
 - (၃) အခန်း (၉) ပါ သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဃ) ဤအခန်းပါ အခွန်ထမ်းများအပေါ် အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကျန်ကိစ္စရပ်များအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ *စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်သည့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

* နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ကြေညာချက်အမှတ် ၁/၂၀၁၆ အရ အမည်ပြောင်းလဲသည်။

အခန်း ၁၂

ထူးခြားသောကိစ္စများအတွက်ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများ

- ၄၅။ (က) လုပ်ငန်းတစ်ခုခုတွင် အစုပါဝင်သူတိုင်းသည် ယင်း လုပ်ငန်းကိုရပ်စဲလျှင် ရပ်စဲသည့်နေ့အထိ ရငွေများ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခွန်စည်းကြပ်ခံရန်နှင့် ကျသင့်သည့် အခွန်ငွေကိုပေးဆောင်ရန် တွဲဖက်၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးချင်း ဖြစ်စေ တာဝန်ရှိစေရမည်။
- (ခ) လုပ်ငန်းတစ်ခုခု၏ ပိုင်ရှင်ပြောင်းလဲခဲ့လျှင် မူလပိုင်ရှင် နှင့်ဆက်ခံသည့်ပိုင်ရှင်တို့သည် ထိုသို့ပြောင်းလဲသည့်နေ့ အထိ ရငွေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခွန်စည်းကြပ်ခံရန်နှင့် ကျသင့်သည့် အခွန်ငွေကို ပေးဆောင်ရန် တွဲဖက်၍ ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးချင်း ဖြစ်စေ တာဝန်ရှိစေရမည်။ မူလပိုင်ရှင်နှင့်ဆက်သွယ်ရာတွင် အခက်အခဲရှိပါက ဆက်ခံသည့်ပိုင်ရှင်အား မူလပိုင်ရှင်၏ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် သတ်မှတ်၍ အောက်ပါကာလများ အတွက် အခွန်စည်းကြပ်ရမည်-
 - (၁) ပိုင်ရှင်ပြောင်းလဲသည့် နှစ်အတွင်း မူလပိုင်ရှင် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့်ကာလ၊
 - (၂) ပိုင်ရှင်ပြောင်းလဲသည့်နှစ်မတိုင်မီ ကပ်လျက် ရှိသော ဘဏ္ဍာနှစ်။

၄၆။ သေဆုံးသူ သို့မဟုတ် အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် တရားဝင် မစွမ်းဆောင်နိုင်သူတို့အတွက် တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်အားဖြစ်စေ၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ တာဝန်ရှိသူအားဖြစ်စေ အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံ ရမည်။ သို့ရာတွင် တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ် သို့မဟုတ် ယင်းတာဝန် ရှိသူအနေဖြင့် ဤစည်းမျဉ်းအရ ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ငွေမှာ ယင်းတို့ တာဝန်ယူထားသည့်ပစ္စည်း၏ ပေးဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသမျှသာဖြစ်စေ ရမည်။

၄၇။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည်ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေ ပါ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်များအရ သတ်မှတ်သော ပြည်ပနေနိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် ပြည်ပနေနိုင်ငံသားကသော်လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်းနေ နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနေနိုင်ငံသားကသော်လည်းကောင်း နိုင်ငံတော်အတွင်း ကုန်စည်ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ထိုသူ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ရန်ရည်ရွယ်ကြောင်း အောက်ပါ တစ်ဦးဦးကို အကြောင်းကြားပြီးနောက် ဥပဒေပါကိစ္စရပ်များအတွက် ယင်းသူအား ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် မှတ်ယူနိုင်သည်-

- (က) ပြည်ပနေသူ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနေသူက မိမိ၏ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်နည်းနည်းဖြင့် တာဝန်လွှဲထားသူ၊

- (ခ) ပြည်ပနေသူ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနေသူနှင့် စီးပွားရေး ဆက်သွယ်သူ၊
- (ဂ) ပြည်ပနေသူ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနေသူကို အကြောင်း ပြု၍ ဝင်ငွေရရှိသူ၊

သို့ရာတွင် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်သတ်မှတ်ရန် ရည်ရွယ်ထားသူအား ကြိုတင်ရှင်းလင်းခွင့်မပေးဘဲ ဤစည်းမျဉ်းအရ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် မသတ်မှတ်ရ။

၄၈။ (က) သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် အခွန်ထမ်းအား ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၃) နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ခ) တို့အရ တရားစွဲဆိုရန်ကိစ္စတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံမှ ကြိုတင်ခွင့်ပြုမိန့်တောင်းခံရမည်။

(ခ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ခွင့်ပြုချက်ပေးရန် သင့်မသင့် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပြစ်ဒဏ်ပေးရေးထက် အခွန်ရရှိရေးကို ဦးတည်ချက်ထား၍လည်းကောင်း၊ ဥပဒေအရ ရသင့်ရထိုက်သော အခွန်ငွေမရရှိအောင် အခွန်ထမ်း၏ တိမ်းရှောင် ထိမ်ချန် လိမ်လည်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်အတိမ်အနက်ကို ထုတ်ဖော်နိုင်သည့် အခြေအနေရှိ မရှိကိုလည်းကောင်း ထောက်ချင့်၍

ဆုံးဖြတ်ရမည်။ လိုအပ်ကထုတ်ဖော်ရန် အခွန်ထမ်းအား အချိန်တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည်။

(ဂ) အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းတစ်ခုခုရှိလျှင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာအခွန်ထမ်းကို တရားစွဲရန် ကြိုတင်ခွင့်ပြုမိန့်မပေးရ-

(၁) တိမ်းရှောင်ခြင်းကြောင့် လွတ်ကင်းသော အခွန် ပမာဏသည် မများပြားခြင်း၊

(၂) ထိမ်ချန်သည့် သို့မဟုတ် လိမ်လည်လှည့်ဖြား သည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေသည် အခွန်ထမ်း အမှန်ရရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိထားသည့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အချိုးအစား ပမာဏ မများပြားခြင်း၊

(၃) ကျသင့်သော အခွန်နှင့်ဒဏ်ငွေကို သတ်မှတ် ပေးသောကာလ သို့မဟုတ် လိုအပ်၍ တိုးမြှင့် ပေးသော ကာလအတွင်း သက်ဆိုင်သူက အကျေအလည် ပေးဆောင်ခြင်း။

*အခန်း ၁၂-က

နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ရရှိသူများအား စည်းကြပ်ခြင်း

၄၈-က။ သက်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း အခွန်ထမ်း၏ ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေတွင် နိုင်ငံခြားငွေပါဝင်ပါက အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေကို မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်မှ နေ့စဉ်သတ်မှတ်သော နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းဖြင့် နိုင်ငံခြားငွေမှ ကျပ်ငွေသို့ ဖလှယ်၍ တန်ဖိုးသင့်ရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေကို တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါက ယင်း ငွေရရှိသည့်နေ့၏ ငွေလဲလှယ်နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တစ်ကြိမ်ထက် ပိုမိုရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါက ထိုသို့ရရှိသည့် နေ့အသီးသီး၏ ငွေလဲလှယ်နှုန်းများကို ပျမ်းမျှခြင်း ပြုလုပ်၍ ယင်းပျမ်းမျှနှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း နိုင်ငံခြား ငွေမှကျပ်ငွေသို့ ဖလှယ်၍ တန်ဖိုးသင့်ရမည်။
- (ဂ) အခွန်ထမ်း၏ ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေသည် နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်သာ ရရှိခြင်းဖြစ်ပါက

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွင်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၁၂ အရ မြည့်စွက်သည်။

စည်းမျဉ်းခွဲ (ခ) ပါအတိုင်း တန်ဖိုးဖလှယ်၍ရရှိသည့် ကျပ်ငွေစုစုပေါင်းကို စုစုပေါင်း ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေအဖြစ်သတ်မှတ်၍ ကျပ်ငွေဖြင့် ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ကို တည်ဆဲအခွန်နှုန်းဖြင့် တွက်ချက်သတ်မှတ်ရမည်။

(ဃ) အခွန်ထမ်း၏ ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရငွေသည် ကျပ်ငွေအပြင် နိုင်ငံခြားငွေလည်း ပါဝင်ပါက ယင်းကျပ်ငွေနှင့် ယင်းနိုင်ငံခြားငွေကိုစည်းမျဉ်းခွဲ (ခ) ပါအတိုင်း တန်ဖိုးဖလှယ်၍ ရရှိသည့် ကျပ်ငွေတို့၏ စုစုပေါင်းကို စုစုပေါင်း ရောင်းရငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရငွေအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ကျပ်ငွေဖြင့် ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်ကို တည်ဆဲအခွန်နှုန်းဖြင့် တွက်ချက် သတ်မှတ်ရမည်။

(င) ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ အရ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း လစဉ် ကျသင့်အခွန်ပေးသွင်းခြင်းကို အခွန်ထမ်းက အထက်ပါ စည်းမျဉ်းခွဲများပါအတိုင်း တွက်ချက်၍ပေးဆောင်ရမည်။

(စ) ဤစည်းမျဉ်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ပြည်ပပိုကုန် အပေါ် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ကျသင့်သည့်ကုန်စည် များပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်းမှ ရောင်းရငွေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။ အဆိုပါကုန်စည်များအတွက် စုစုပေါင်း ပို့ကုန်ရောင်းရငွေမှ နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်

ကျသင့်သော ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ကို နုတ်ပယ်ပြီး ကျန်ရှိသည့် အသားတင်ရောင်းရငွေ အပေါ်တွင်သာ ဝင်ငွေခွန် တွက်ချက်ရန်အလို့ငှာ စည်းမျဉ်းခွဲ (က) နှင့် (ခ) ပါအတိုင်း နိုင်ငံခြားငွေမှကျပ်ငွေသို့ ဖလှယ်၍ တန်ဖိုးသင့်ရမည်။

အခန်း ၁၃
အထွေထွေ

- ၄၉။ (က) သက်ဆိုင်ရာ အခွန်ထမ်းသည် မိမိထားရှိရသည့် စာရင်းများ၊ ရသုံးပြေစာများကို ယင်းတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့်နှစ်ကုန်ဆုံးပြီး သုံးနှစ်အထိ မပျက်စီးစေရန် ထိန်းသိမ်းထားရှိရမည်။
- (ခ) 'ကုန်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆောင်ရွက်သူက ထုတ်ပေးရမည့် ငွေရပြေစာ၊ လက်ငင်းရောင်းပြေစာနှင့် အကြွေးရောင်းပြေစာတို့ကို မူရင်းနှင့် မူရင်းခွဲ နှစ်ရွက်၊ စုစုပေါင်း သုံးရွက်ပါရှိသော အရွယ်တူ အရောင်ကွဲ စာရွက်များ ပေါ်တွင် အမှတ်စဉ်၊ ပြေစာထုတ်ပေးသူ လုပ်ငန်း၏ အမည်နှင့်တည်နေရာလိပ်စာတို့ကိုဖော်ပြပုံနှိပ်ထားသည့်

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကိုပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၆ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

ပြေစာစာအုပ်အဖြစ် ချုပ်ထားရမည်။ ထို့ပြင် မူရင်းနှင့် မူရင်းခွဲများတွင် မြန်မာသို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် လွယ်ကူစွာဖတ်ရှုနိုင်ရန် ရေးသားရမည်။ မူရင်းနှင့် ပထမမူရင်းခွဲကို သက်ဆိုင်သူသို့ ပေး၍ ကျန်မူရင်းခွဲကို စာအုပ်အတွင်း၌ နေရာမပျက်ထားရှိရမည်။

(ဂ) စည်းမျဉ်းခွဲ (ခ) ပါ အချက်အလက်များအပြင် ကုန်စည်ထုတ်လုပ်ရောင်းချမှုလုပ်ငန်းနှင့် ကုန်စည် ဝယ်ယူရောင်းချသည့် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းတို့က ထုတ်ပေးရမည့် ပြေစာတို့တွင် အောက်ပါ အချက်အလက်များလည်း ပါရှိရမည်-

- (၁) ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် စည်းမျဉ်းအရ ထုတ်ပေးထားသော လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်အမှတ်၊
- (၂) ကုန်စည်ဝယ်ယူသူသည် လုပ်ငန်းရှင်ဖြစ်ပါက ယင်း၏အမည်၊ လိပ်စာနှင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းအရ ယင်းအား ထုတ်ပေးထားသော လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်အမှတ်၊
- (၃) ရောင်းချသည့် ရက်စွဲ၊ ပစ္စည်းအမျိုးအမည်၊ အမျိုးအစား၊ အရေအတွက်၊ တစ်ယူနစ် ဈေးနှုန်းနှင့် ကျသင့်ကုန်ရောင်းတန်ဖိုး၊
- (၄) ရောင်းရငွေပေါ်တွင် ကျသင့်သည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်။

၅၀။ ဥပဒေပါကိစ္စရပ်များအလိုငှာ ဥပဒေအရ အခွန်ထမ်းကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် ကိစ္စမှတစ်ပါး ဝင်ငွေခွန်စည်းမျဉ်း ၁၀ နှင့် ညီညွတ်သူများသည်အခွန်ထမ်း၏ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။

၅၁။ ကျသင့်သည့်အခွန်ကို တွက်ချက်သတ်မှတ်ရာတွင် ပြား ၅၀ အောက်နည်းသော အခွန်ငွေကို ထည့်သွင်းမတွက်ချက်ဘဲ ပြား ၅၀ နှင့် တစ်ကျပ်အကြားရှိ အခွန်ငွေကိုသာတစ်ကျပ်ဟု ထည့်သွင်းတွက်ချက် ရမည်။

၅၂။ ဥပဒေအရ အကြောင်းကြားစာ သို့မဟုတ် အခွန်ငွေတောင်းခံ စာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယင်းတို့တွင် အမည်ဖော်ပြထားသူအားလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံပိုင် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အသင်း၊ ကုမ္ပဏီ၊ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းနှင့် အစုစပ်လုပ်ငန်းတို့၏ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အုပ်ချုပ်သူ၊ ဒါရိုက်တာ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ အဖွဲ့ဝင်နှင့်အစုဝင်တစ်ဦးဦးအား လည်းကောင်း စာတိုက်မှဖြစ်စေ၊ *အီလက်ထရွန်နစ် နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ပေးပို့အတည်ပြုနိုင်သည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါအကြောင်းကြားစာ သို့မဟုတ် အခွန်ငွေတောင်းခံစာကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအရ သမ္မာန်စာချအပ် သည့် နည်းလမ်းအတိုင်းလည်းချအပ်နိုင်သည်။

*၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကို ပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၆ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။

၅၃။ ဥပဒေအရဆောင်ရွက်သော အမှုတွဲများတွင်ပါရှိသည့် အကြောင်းအချက်အားလုံးကို လျှို့ဝှက်ကိစ္စအဖြစ် မှတ်ယူရမည့်အပြင် ယင်းအကြောင်းအချက်များကို ထုတ်ဖော်ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအား တင်ပြစေခြင်း၊ ဆင့်ဆိုခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉ တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း အကျိုးသက်ရောက်စေရမည်။

၅၄။ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ အရ နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် အခွန်ကျသင့်စေရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သည့်အခါ ယင်းအမိန့်ကြော်ငြာစာနှင့်အညီ အခွန်ကို သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် စည်းကြပ်ကောက်ခံရမည်။

**၅၅။ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်စည်းမျဉ်းများပါ သတ်မှတ်ချက်များကို လွယ်ကူစွာလိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလို့ငှာ-

- (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ^{***}စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန သည် ပြည်ထောင်စု၏ အခွန် အကောက်ဥပဒေအရ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်

* နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ကြေညာချက်အမှတ် ၁/၂၀၁၆ အရ အမည်ပြောင်းလဲသည်။
 ** ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကို ပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၁၃ အရ အစားထိုး ပြင်ဆင်သည်။
 *** နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ကြေညာချက်အမှတ် ၁/၂၀၁၆ အရ အမည်ပြောင်းလဲသည်။

ကင်းလွတ်ခွင့်မပြုသည့် ကန်သတ်ကုန်စည်စာရင်းကို ထုတ်ပြန် သတ်မှတ်နိုင်သည်။

- (ခ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် လိုအပ်သောပုံစံများ၊ အခွန်တွက်ချက် စည်းကြပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ရမည့်နည်းလမ်းများ၊ နည်းစနစ်များ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်နိုင်သည်။

*၅၅-က။ သက်ဆိုင်ရာနှစ်အလိုက် ပြဋ္ဌာန်းသော ပြည်ထောင်စု၏ အခွန်အကောက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ထိုက်သင့်သော ချီးမြှင့်မှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလို့ငှာ သင့်လျော်သောပမာဏကို သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲတောင်းခံ၍ သုံးစွဲနိုင်သည်။

၅၆။ ၁၉၉၀ပြည့်နှစ်၊ ဧပြီလ ၁၁ ရက် ရက်စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကို ဤစည်းမျဉ်းများဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

လှထွန်း
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး

* ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်စည်းမျဉ်းများကို ပြင်ဆင်သည့်စည်းမျဉ်းများ စည်းမျဉ်း ၁၄ အရ ဖြည့်စွက်သည်။